

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in ob.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol let
45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toz. / Ljubljani.

LETO VII. Telefon štev. 552 LJUBLJANA, dne 20. maja 1924. Telefon štev. 552 ŠTEV. 60.

Naša pošta.

Ako pri nas v kateremkoli oziru ni kaj v redu, ako vidimo namesto napredka nazadovanje, namesto sanacije poslabšanje, pripisujemo navadno vso krivdo birokratizmu Beograda. Res je sicer, da smo zbog neokretnosti upravne centralizma v preminogih ozirih zaostali, da je ta ali ona institucija, ki je pred vojno funkcionirala z največjo točnostjo, popolnoma odrekla in da gremo rakovo pot baš tam, kjer bi morali držati enak korak z inozemstvom, ako nočemo prizadeti celokupnemu našemu narodnemu gospodarstvu težke škode, toda napačno bi bilo, ako bi hoteli vedno in povsod, za vse napake dolžiti samo centralo, kajti večkrat in prevečkrat smo krivi pač tudi mi sami.

Poglejmo si samo našo pošto. Medtem ko ne čujemo iz drugih pokrajin pritožbe, so v tem oziru pritožbe pri nas na dnevnem redu. Nismo se čudili, ako so imeli naši poslovni krogi kaj po prevratu večkrat vzrok za pritožbe proti poštni upravi, vsaj ni bila po prevratu lahka stvar spraviti vse naše življenje in poslovanje na normalne tire, toda upravičeno moramo biti ogorčeni, ako danes poslovanje tako važne institucije, kakor je pošta, zaostaja tako, da ne mine skoro niti dan, ne da bi slišali iz tega ali onega kraja pritožbe proti poštni upravi. Ne moremo si tolmačiti, zakaj se v Sloveniji, ki je v tem oziru prednjačila vsem drugim pokrajinam, daje povod za neprestane kritike in pritožbe proti točnemu delovanju pošte. V Mariboru se n. pr. dostavlja dopoldanska pošta trdkam, ki so v bolj oddaljenih rajonih, redno komaj po polenajsti uri. — V nedeljah se posameznim trdkam, ki se zglasijo na poštne uradu, vročijo samo časopisi, ne izdaja se jim pa korespondenca. Ne vemo, zakaj se delajo po nepotrebnem take sitnosti? Ali se s tem ne prihrani mnogo dela pismonošem, ki morajo baš ob ponedeljkih po dva- ali celo trikrat na pot, ker imajo za eno samo pot preveč pošilk!

V Ljubljani pa smo v tem oziru še na slabšem. Stranke, ki stanujejo bolj proti koncu raznašalnega rajona, morajo čakati ure in ure na pošto, a za »pospešitev« ekspressnih pošilk je poštna uprava v zadnjem času odredila, da se dostavljajo ekspressna pisma, ne takoj po prihodu vlaka s posebnim slom, kakor je bilo to vedno v navadi, ampak s pismonoši, ki raznašajo navadno neekspresno pošto. Ekspressna pošta, ki prihaja s ponočnimi vlaki in se je vedno dostavljala kmalu po sedmi uri, se dostavlja danes z navadno pošto, ekspressna pošta pa, ki prihaja z vlaki po 8. uri, mora čakati na tukajšnji pošti na popoldansko dostavo, ki se začne komaj po 4. uri. Menimo, da ima pošiljatelj velik interes na tem, da se ekspresno pismo dostavi naslovniku nujno, sicer bi ne plačal visoke ekspressnine, v kateri so vendar vračunjeni višji stroški, ki so zvezani z nujno dostavitvijo ekspresnih pisem. V zadnjem času smo dočakali celo to, da se dostavljajo tudi brzovozne pošiljke z navadno pošto. Kaj čuda, da vlada med našimi trgovci zbog velikih zamud, ki jim povzročajo ogromne gmotne stroške, veliko ogorčenje.

Priznamo, da je bila poštna direkcija primorana reducirati večje število uslužbencev, toda redukcijo bi naj izvršila tam, kjer je to mogoče, nikakor pa ne pri raznašalcih, ki so že doslej komaj mogli zadostiti preobilnemu delu. Poštne pristojbine

rastejo pri nas z dneva v dan, pri tem pa aparat vedno bolj peša in to v največjo škodo poslovnih krogov. Ni skoro dneva, da bi se v trgovskih krogih ne čulo kako pritožbo proti poštni upravi, ki zahtevam trgovstva, da bi se dostavljanje pošte pospešilo, nikakor ne ugoti. Prepričani smo, da bi mogla naša poštna direkcija pri količkah dobri volji vse grajane nedostatke odpraviti in se s tem izogniti neprestanim pritožbam s strani vseh poslovnih krogov, ki imajo pri tako visokih poštah pristojbinah polno pravico zahtevati, da se njih utemeljene predloge upošteva in jim ugoti.

Socialno zavarovanje.

Prejeli smo in priobčujemo: O socialnem zavarovanju se v zadnjem času zelo veliko piše, kar je tudi razumljivo, ker obsega to zavarovanje že sedaj v naši državi okrog pol milijona zavarovancev, med temi samo v Sloveniji skoro osemdesetstisoč. Večina tozadevnih člankov, ki jih čitamo po naših listih, je politično pobarvanih ter se le malokateri peča res stvarno z zadevo, zato ne bo škodilo, ako se zadevo brez ozira na levo ali desno premotri.

V bivši Avstriji je bilo socialno zavarovanje poverjeno okrajnim bolniškim blagajnam, ki pa so bile po večini zelo majhne — vsaj so nekatere štele komaj po 200 do 300 članov — in je naravno, da se brez vsake medsebojne zveze niso mogle razviti. Po prevratu se je pričelo te bolniške blagajne razpuščati ter jih pridruževati največji tedanji okrajni bolniški blagajni v Ljubljani. Že tedaj je bilo uvideti, da se ta centralizacija ne bo posrečila, vendar ni bilo posebnega odpora, ker so po deželi ostale še poslovalnice, ki so nastale iz razpuščenih bolniških blagajn. Te poslovalnice — dasi oropane svoje samoupravnosti — so vsaj še vzdrževale stik z zavodom, delodajalci in člani.

Ko pa je stopil 1. julija 1922 v veljavni novi zakon o zavarovanju delavcev in se je ustanovil v Ljubljani za celo Slovenijo en sam Okrožni urad, se je pričel zmanjševati delokrog poslovalnic ter se je v zadnjem času zmanjšal tako, da danes še obstoje po deželi poslovalnice, ki pa so brez vsake pripomočkov, da bi vršile svojo dolžnost. Ako hoče imeti delodajalec ali zavarovavec kako informacijo, obračati se mora naravnost na okrožni urad in čakati po tedne na odgovor. Dajanje, katere so preje zavarovanci prejeli deloma neposredno, deloma v par dneh, se izplačujejo sedaj po več tednih, ako pa je slučaj količkah zamotan, pa po več mesecih.

Po vseh dosedanjih skušnjah je dognato, da se tako velik okrožni urad ne da vzdržati. V naši državi je sedaj 22 okrožnih uradov, toda največja v Zagrebu in Beogradu ne štejeta dosti preko 40.000 zavarovancev, dočim so vsi drugi izdatno manjši in štejejo 5 do 15 tisoč zavarovancev. Pripomniti pa je, da se okrožna urada v Zagrebu in Beogradu raztezata le na najbližjo okolico mesta.

Ako bi se hotelo socialno zavarovanje pospešiti in dati možnost, da se na upravi res udeležujejo lokalni faktorji, bi bilo treba ustanoviti, vpoštevajoč prometne in druge razmere ter število članov, v Sloveniji okrožne urade v Ljubljani, Mariboru, Celju, Kranju in Novem mestu, ki bi šteli po vrsti 25.000, 20.000, 15.000, 12.000 in 8.000 zavarovancev. Le na ta način bi bila podana možnost, da se delo razdeli, v tem slučaju odpadlo bi lah-

ko veliko število sedanjih oddelkov in njihovih šefov ter bi se dali upravni stroški znatno zmanjšati. Tudi bi se lahko ustanovile v zakonu predvidene ekspoziture, ki bi naj bile povsod tam, kjer je preko 500 zavarovancev.

Vsled prekomerne centralizacije je zastalo pri okrožnem uradu v Ljub-

ljani tudi zaračunavanje prispevkov ter znašajo že sedaj zaostanki več milijonov dinarjev ter bo trgovina, obrt in industrija znatno prizadeta sedaj, ko se je pričelo z iztirjavanjem teh ogromnih zaostankov. Tudi temu je odpomoči le, ako se urad decentralizira.

Otvoritev neposrednega prometa med Jugoslavijo in Italijo tudi v prevozu preko Avstrije.

S 16. majem 1924 se otvori goriimenovani prepremi promet za blago med Jugoslavijo in Italijo.

Za prevoz so merodajne odločbe Mednarodne konvencije (Bernski dogovor) iz 22. decembra 1908 z vsemi dodatki in dodatnimi izvršilnimi odredbami.

Pošiljke je predati v prevoz z direktnimi mednarodnimi tovornimi listi.

Tovorni listi morajo biti izstavljeni v državnem jeziku, poleg tega pa imeti francoski ali nemški prevod.

Razen predmetov, ki jih navaja § 1. izvršilne odredbe Mednarodne konvencije pod točko 1., so od direktnega prevoza izključeni tudi predmeti točke 2. (točka 2. tega paragrafa, to je zlato in srebro v palicah, platina, denar, denar izven obtoka, kovan iz plemenitih kovin, vrednostni papirji, dokumenti, drago kamenje, pravi biseri, nakit in druge dragocenosti, dalje umetniški predmeti, kakor so to slike, kipi, bronz, starine itd.).

Kot »druge dragocenosti«, ki so tudi izključene od prevoza z mednarodnimi tovornimi listi, se smatrajo n. pr. predmeti iz zlata, srebra, platine, dragoga kamenja in dragih biserov, precizijske ure, čisti svileni žameti, čisto svileni pliši, čisto svileni tkanine z vzorci za oblaganje pohištva, svilenne preproge, posebno dragocene kože, posebno dragoceno krzno in sicer: bobber, lisica, činčila, bela kuna (hermelin), vidra, perzijanec, morski pes, morska vidra, bela lisica, skunks in sobol, kakor tudi rožno olje, esenca rožnega olja itd.

V prevoz se prevzemajo komadne in vozovne pošiljke, tako kot brzovozna, kakor tudi sporovozna roba, v kolikor ni njen izvoz, prevoz ali uvoz prepovedan ali dovoljen v izjemnih slučajih. Pošiljatelj mora vpoštevati tozadevne odredbe, ker železnica ne prevzame nikake odgovornosti, če se iste niso upoštevale.

Pošiljke za Italijo, ki se v Italiji ne smejo prevažati po isti tarifi, kakor se je zahtevalo pri predaji, se odpravijo v italijanskem poteku po določbah in vozarinah italijanske tarife. Spremljevati pošiljke je dovoljeno samo pri mrličih in živadi.

Kar se tiče carinskih, trošarinskih in policijskih predpisov, kakor tudi uvoznih, izvoznih in prevoznih dovoljenj, so merodajni vsi dosednji predpisi. Za njihovo pravilnost in popolnost odgovarja stranka, ki nosi vse posledice iz nastalih transportnih ovir v tem pogledu.

Za računanje vozarine so nadalje merodajni lokalni ali zvezni tarifi udeležnih železniških uprav, ki se uporabljajo od meje do meje. Če ima kaka železniška uprava za gotovo vrsto robe ali za nekatere proge posebne tarife, ki veljajo za en sam način odprave, bodisi kot brzovozna ali sporovozna roba, se uporabljajo te tarife.

Postranske pristojbine, kakor tudi pristojbine za izposojene ponjave se zaračunajo za ves potek o tarifi pošiljalne železnice.

Vozarina se lahko frankira ali poljubno preodkaze. Plača se jo lahko v dinarjih ali pa tudi v lirah, ki se po dnevnem uradnem kursu preračunajo.

Dovoljuje se tudi delno frankiranje pošilk od predajne do obmejne postaje, pošiljalne ali naslednje države. V tem

slučaju se lahko frankirajo tudi stranske pristojbine, ki narastejo do teh obmejnih postaj, če gre za tako frankiranje, se mora glasiti v tovrnem listu izjava: »Plačano (franko) do itd.« Pri pošilkah, za katere stranka želi, da bi se vozarina frankirala vsled pomanjkanja tarifnih pripomočkov ali iz kakršnegakoli vzroka, prodajna postaja ne more izračunati vozarine, mora odpošiljatelj položiti primeren depozit.

Glede povračila preplačane vozarine veljajo takisto vse dosedanje določbe. V slučaju delnega frankiranja vozarine je nasloviti zahtevo po povračilu iste na ono železniško upravo, kateri je podrejena namembna postaja.

Povzeta in predjumi so odslej dovoljeni ali izraženi morajo biti v valuti pošiljalne države.

Provizijo za povzeta in predjume plača v vseh primerih vedno pošiljatelj.

Dostavni rokovi se ravnaajo po določbah mednarodne konvencije, njim se prištejejo še vsakokratni veljavni dodatni dostavni roki posameznih uprav.

Glede naknadnih odredb pripominjamo: čim je pošiljka prišla v našo državo mejo, so dovoljene samo še naknadne dispozicije, ki ne izpreminjajo

1. prvotne namembne države,
2. prvotne namembne postaje, za katero velja kakšna transportna omejitev, izvzemši v obče veljavne navedbe pri transportnih zadržkih.

Ležarino in stojnino računa vsaka izmed udeleženih uprav po svoji tarifi.

Za eventualni daljši potek pošilk vsled kakšnih ovir, se pobira vozarina po odredbah soudeležene železniške uprave.

Opozorjamo interese zlasti na določbe, da je smatrati izročitev pošilk v carinska ali zasebna skladišča ali špediterju istovetnim z izročitvijo robe prejemniku.

Označba interesa na dostavi je prepo-

vedana. Glede prevažanja sredstev za zavarovanje robe proti mrazu ali vročini, glede prevažanja pribora za natovarjanje in povratek veljajo tarifske in ostale določbe one železniške uprave, ki je pošiljko prevzela v prevoz.

Glede prevažanja praznih in polnih privatnih voz veljajo določbe Mednarodne konvencije. Prazni privatni vozovi se morajo predati v prevoz z mednarodnimi tovornimi listi. Pravico razpolaganja ima samo uvrstitev in ga mora izzvati le s predložitvijo tovrnega lista.

Če hoče tretja oseba predati tak privatni natovorjeni ali prazni voz železnici v prevoz, mora predložiti pošiljalni postaji s tovrnim listom vred tudi pismono izjavo uvrstitelja, da se strinja z izvršitvijo transporta, ki je označen v tovrnem listu. Taka izjava odpade, ako preda najemnik v namembni postaji natovorjen voz, ki mu ga je uvrstitev v tovrno postajo, praznega.

Računanje vozarine za privatne vozove, ki se prazni prevažajo po neitalijanskih progah, po določbah lokalnih tarif so udeležene železniške uprave kot sporovozna roba, se vrši brezplačno ali pa po znižanih vozarinah, na italijanskih progah pa ob plačilu lir 0.15 za vsak km

in vsak dvoosni voz, ki je uvrščen v vozovni park inozemskih železnic kot spirovozna roba ali pa lir 0.30 za vsak kilometer in voz, ki ima več osi. Te določbe se uporabljajo samo pod pogojem, da je v tovornem listu označeno, da je voz prazen in navedeno, zakaj se kot tak prevaž, dalje lastniški znak, številko in domicilno postajo voza. Pošiljatelj mora predpisati v tovornem listu »brezplačno« ali »po znižani ceni«. Ako ti pogoji niso podani, stopijo v veljavo določbe tarife za robo za prevoz vozil na lastnih kolesih.

Za prevoz privatnega voza kot brzo-vozna roba, veljajo splošne določbe in tarife za robo.

Ako stoji inozemski privatni voz prazen na železniškem tiru preko dobe, ki je določena za natovarjanje in iztovarjanje robe, se pobira na progah italijanskih državnih železnic za vsak voz in započeti dan pristojbina lir 2.—, a na neitalijanskih progah stojnina po dotični interni tarifi.

Priporočljivo je, da stranke rodi kolebanja valute zlasti vselej frankirajo izvozne carinske pristojbine.

Mednarodna izseljeniška konferenca.

Svetovna vojna je spravila izseljeniško vprašanje iz dnevnega reda. Med vojno so se sicer izseljenci vrnili v svoje domovine, da bi zadostili vojaškim predpisom, toda niso mogli vplivati na delovni trg, ker so morali vsi v bojne jarke. Po vojni je pa nastala glede tega vprašanja kriza, ki postaja čimdalje bolj občutna. Pričelo se je na novo izseljevanje. Kot cilj so si izseljenci izbrali Ameriko, ki jim je nudila najboljše izgleda, kajti v Ameriki industrija najlepše cvete, potreba poljskih delavcev je tam velika in tudi je stanje dolarja zelo privlačljivo. Ogromnemu doseljevanju so se vprle najprej ameriške delavske organizacije, potem vlade posameznih držav same. Prišlo je do zakona po katerem so Amerikanci omejili število priseljencev. Določena je bila kvota na podlagi predvojnega števila priseljencev. Po kvoti so bili določeni odstotki, koliko priseljencev sme pripadati tej ali oni državi. Procenti so se v zadnjem času znižali. Pri določanju procentov so Zedinjene države favorizirale one države, od koder so pričakovale kvalificirano, podjetno, telesno normalno razvito delavstvo. Naravno, da so ti ukrepi naleteli na odpor vseh držav, ki so zbog gospodarskih razmer pri-

morane poslati del svojega delavstva v inozemstvo, pri čemer pride v prvi vrsti v poštev Italija, ki je sedaj sklicala v Rimu mednarodno izseljeniško konferenco.

Pretekli četrtek se je konferenca svečano otvorila. Otvoritvi je prisostvoval italijanski kralj, kateremu je Mussolini predstavil vse zastopnike inozemskih držav. Zastopanih je bilo celokupno 59 držav. V pozdravnem govoru je povdarjal Mussolini, da je pri rešitvi izseljeniškega vprašanja potrebno sodelovanje vseh držav. Izseljeniške države se ne bi smele vmešavati v zadeve tujih držav, ravno tako pa tudi ne bi smele naseljeniške države razširjati svojih intervencij preko svojega ozemlja.

Da li bo mogla konferenca vplivati na zakonodajo Zedinjenih držav, je težko vprašnje. Praktičen pomen bi znala imeti konferenca le v tem, da se bo mogoče sprejel predlog, da bodi vsaka država suverena v tem, koliko in katere priseljence naj sprejema, tako da se ne bo mogla nobena država pritoževati proti drugi državi glede omejitve dovoljenj za priseljevanje. O rezultatih konference bomo še poročali.

* * *

Jadransko-podunavska banka.

V nedeljo, dne 11. t. m. predpoldne sta se vršila občna zborna delničarjev Podunavskega Trgovaškega akcionarskega društva in Jadranske banke a. d. v Beogradu. Na teh občnih zborih so sklenili delničarji imenovanih družb, da se združita oba nacionalna zavoda ter z združenimi močmi nadaljujejo svoje delo od 12. t. m. naprej pod novo firmo:

JADRANSKO-PODUNAVSKA BANKA, BEOGRAD.

Popolnoma vplačana delniška glavica bo znašala Din 120.000.000.—. S tem stopa zavod v vrsto najmočnejših domačih denarnih zavodov. Veliki kapital omogočuje banki izvedbo denarnih akcij večjega stila. Razgranjene veze v državi preko mnogobrojnih podružnic in odlične zveze v inozemstvu ji omogočujejo, da bo najkoristnejše služila naši javnosti v vseh bančnih poslih, vlagateljem pa bo nudila prvovrstno jamstvo za vloženi denar.

To je koncentracija kapitala Srbov, Hrvatov in Slovencev v samem Beogradu. Dokazana potreba in progresiven razvoj našega gospodarstva in industrije zahtevajo grupacijo denarnih zavodov. Zbiranje in koncentracija domačega kapitala je v splošnem interesu in mislimo, da bodo šli po tej poti tudi drugi zavodi, da s povečanimi denarnimi sredstvi zamorejo uspešneje voditi borbo proti agresivnosti inozemstva, katerega vpliv v našem narodnem gospodarstvu vedno bolj in bolj občutimo. Manjši zavodi morejo izvrševati samo manjše in manj pomembne posle, koncentracija domačega kapitala pa bo omogočila, da s svojo domačo denarno silo odločilno vplivamo na konsolidacijo našega gospodarskega in državnega življenja in da isto rešimo spon inozemskega varuštva.

Jadransko-podunavska banka je sestavni del domačega, jako uglednega in močnega finančnega koncerna, kateremu pripadajo tudi Srbska banka d. d. v Zagrebu, Hrvatsko-Slavonska Zemaljska Hipotekarna banka v Zagrebu ter Banka i Štediona za Primorje na Sušaku.

Za predsednika upravnega sveta je izvoljen znani gospodarski in narodni delavec g. Vladimir Matijević, trgovec, predsednik upravnega sveta Srbske banke d. d. v Zagrebu itd., Beograd, za podpredsednike pa gg. Franjo Duboković, trgo-

vec in posestnik, Jelsa-Sušak in dr. Geodeon Dugjerski, posestnik in industrijalec, Novi Sad-Srbobran. Ostali člani upravnega sveta so sledeči gg.: dr. Josip Ažman, odvetnik, Ljubljana, Paško Baburica, bankir, brodolascnik, industrijalec in posestnik, Valparaiso (Chile), Božo Banac, brodolascnik, Dubrovnik-London, dr. Gjorgje J. Gjurić, univerzitetni profesor, Beograd, Gjorgje Velisavljević, generalni ravnatelj Srbske banke d. d. Zagreb, Vlada Ilić, industrijalec, Beograd, Čiro Kamenarović, bančni ravatelj, Beograd, Stevan Karamata, namestnik generalnega ravnatelja Srpske banke d. d. Zagreb, Beograd, Ivan Knez, trgovec, industrijalec in posestnik, Ljubljana, dr. Miše Kolin, ravatelj »Atlantske plovidbe Ivo Račić d. d.«, Zagreb-Trst, dr. Edo Lukinić, minister na razpoloženju, bivši predsednik Narodne skupščine, podpredsednik Hrv.-Slav. Zem. Hipotekarne banke, Zagreb itd., Karlovac-Beograd, Toša Mihajlović, trgovec in predsednik »Privrednika«, Beograd, Lazar, Lagjević, trgovec in posestnik, Zagreb, Edvard Pajkurić, ravatelj »Prekomorske plovidbe«, Sušak, Gjorgje Radojlović, trgovec in predsednik Trgovačke Komore, Beograd, Frank Sakser, bankir, predsednik »Frank Sakser State Bank«, New York, Tomo G. Stipanović, glavni ravatelj Banke i Štediona za Primorje, Sušak, Ljubomir Gj. Stojadinović, izvoznik, narodni poslanec, Veliko Gradište-Beograd, dr. Milan Todorović, načelnik v ministristvu trgovine in industrije, Beograd, Milivoj Šićarević, ravatelj Srpske banke d. d. Zagreb, Beograd, dr. Svetislav Šumanović, odvetnik, podpredsednik upravnega sveta Srpske banke d. d. Zagreb.

Za predsednika nadzornega sveta je izvoljen dr. Gustav Gregorin, odvetnik Ljubljana, za podpredsednika Mihajlo Ilić, generalni direktor v ministristvu saobraćaja, Beograd. Ostali člani nadzorstvenega sveta so sledeči gg.: Ivan Berić, prokurist in tajnik Srpske banke d. d. Zagreb, Dragutin Dimitrijević, generalni direktor v ministristvu pošte in brzojava, Beograd, Svetislav Jovanović, bankir, Dunaj, dr. Janko Kersnik, ravatelj Kmetijske posojilnice, Ljubljana, Tomo Kostopeč, trgovec in posestnik, Cavtat in Josip Stojanović, generalni direktor v ministristvu financ, Beograd.

Za generalnega ravnatelja je izvoljen znani naš finančnik gosp. Stevan Karamata in za njegovega namestnika gosp. Milivoj Šićarević in brez dvoma ima ta veliki zavod vsled svoje izvstne uprave najlepšo bodočnost.

Banka se bo preselila v Beogradu v lastno palačo na oglu Kralja Milana in Miloša Velikog ulice, čim bo zgradba dovršena, to je po vsej verjetnosti še tekom tega poletja.

Banka ima v naši kraljevini veliko število svojih podružnic in afilacij, v inozemstvu pa ima interesno skupnost z Jugoslavensko banko v Chile (Južna Amerika) s centralo v Valparaiso in poslovnici v Antofagasti in Punta Arenas in s Frank Sakser State Bank, 82. Cortland-Street, New York.

Trgovina.

Za trgovske stike z New Yorkom. V New Yorku se je ustanovil informacijski biro, ki posreduje med ameriškim in jugoslovanskimi trgovskimi, bančnimi in poslovnimi krogi sploh glede izvoza iz Jugoslavije v Ameriko vseh vrst blaga, ki bi našlo v Ameriki ugodno tržišče. Biro daje interesantom na zahtevo tudi vse potrebne informacije. Naslov biroja je: Jugoslav Information Service, New York, N. Y. 442 West 23rd Street.

Prost izvoz moke iz Ogrske. Ogrska vlada je dovolila prost izvoz moke iz Ogrske.

Obdaječanje inozemskih trgovskih potnikov na Danskem. Z zakonom z 29. III. t. l. se je taksa za posebni obrtni list, katerega morajo dobiti inozemski trgovski potniki, da smejo potoovati po Danskem, zvišala na 400 danskih kron, za dodatni obrtni list, s katerim se redni obrtni list razširi na pravico potovanja, pa na 200 danskih kron. Takso po 200 kron plačujejo tudi trgovski potniki, ki imajo redni obrtni list za prodajo na debelo, dasi plačujejo tudi osebne davke.

Splitski portland cement. Iz trgovskih krogov se nam poroča, da se pod tem naslovom od gotovih strani ponuja cement brez navedbe tozadevne znamke. Ker se v Splitu nahajajo štiri tvornice za cement portland, katere izdelujejo različno kakovost tega produkta, se priporoča pri nakupu istega posebna opreznost. V lastnem interesu naj se pri nakupu zahteva vedno navedba znamke.

Industrija.

Spomenica slovenskih industrijev o zaščiti naše industrije. Zveza slovenskih industrijev v Ljubljani je predložila ministristvu trgovine in industrije obširno spomenico o zaščiti slovenske industrije in o vladni podpori, da se industrija pri nas še bolj okrepi in razvije. Spomenica predlaga ministru trgovine in industrije, da naj vlada v prvi vrsti pri državnih dobavah vpošteva slovensko industrijo in jo povsod protežira.

Obrt.

Krojač-mojster za delavnico intendant-skega skladišča III. pomorske oblastne komande v Tivtu. Oddelek za mornarico ministristva vojske in mornarice razpisuje mesto krojača-mojstra za gori navedeno delavnico v Tivtu. Ponudniki imajo izpolniti sledeče pogoje: a) da so državljani kraljevine SHS; b) da so večji tega poklica; c) da so odslužili svoj polk v vojski ali mornarici odnosno, da so izpolnili svojo vojno dolžnost; d) da niso nad 30 let stari; e) da so si pridobili pravico mojstra in so kot mojstri bili zaposleni v krojaški obrti vsaj 2 leti; f) po možnosti, da niso oženjeni (vsled pomanjkanja stanovanj v Tivtu). Da izpolnjujejo vse gori navedene pogoje, imajo dokazati s potrdili policijskih, občinskih, cerkvenih in vojnih oblasti, odnosno s potrdili obrtnih zbornic in dotedanjih delodajalcev. Izbrani ponudnik bo sprejet kot kvalificiran pomočnik z dnevnico od 40 do 50 Din in bo služil kot tak eno leto. V teku enega leta ima položiti izpit in ako ga položi, bo sprejet za arzenalskega mojstra z začetnimi pripadajočimi dohodki 1200 Din mesečno. Nadaljnje napredovanje, pravica do penzije itd. je regulirano z uradničkim zakonom in z ostalimi državnimi uslužbenici mestnega reda, kakor za uradnike 3. kategorije. Prijave s podatki je poslati komandantu III. pomorske obalske komande v Ercegnovi (Boka Kotorska) najdalje do 15. junija 1924, katerega dne se bo vršila izbira.

Carina.

Carinjenje poštinih paketov iz Avstrije. Generalna direkcija carin v Beogradu je izdala naredbo C. br. 17.567 sledeče vsebine: Poštne pošiljke, na katerih spremnicah je nalepljen listič: »Sendung mit Begleitschein«, se carinijo po minimalni tarifi, ako se iz priloženih poštinih deklaracij ugotovi, da je blago iz dežele, s katero je sklenjen tozadevni dogovor.

Denarstvo.

Naš finančni minister o stanju dinarja. Na gospodarskem kongresu v Skoplju je g. minister financ dr. Stojadinović, govoreč proti ustanovitvi novih borz, povdarjal in zahteval, da mu gospodarski krogi poklonijo več zaupanja in da mu ne kvarijo načrte, ker mu morajo vsi pritrditi, da se je v valutnem problemu napredovalo. Medtem ko je leta 1923 stal naš dinar na 5.50, se je koncem leta dvignil na 6.50. Skeptiki so tedaj vpraševali: Dobro, to pobojšanje je pač v času izvozne sezone mogoče, toda kaj bo v februarju in marcu 1924? Medtem je naš dinar tudi v tem času ohranil svojo vrednost in dosegel celo porast. Napredek in stabilizacija dinarja je pripisovati zvečanemu izvozu. Drugi razlog za pobojšanje dinarja je cirkulacija novčanic Narodne banke. Mi nismo bili za inflacijo, nasprotno cirkulacija novčanic v iznosu 6 milijard dinarjev je padla v teku 6 mesecev na 5 in pol milijard. Medtem ko so se dohodki za ta čas povečali od 580 milijonov na 920 milijonov. Izvoz za prvo tromesečje 1923 je znašal 537 milijonov ton, a v tekočem letu znaša izvoz za isti čas 715 milijonov ton. Vrednost izvoženega blaga v prvem tromesečju 1923 je znašala 1 milijardo in pol, a za isti čas v letu 1924 2 milijardi. Pričakuje se, da bo v tekočem letu celokupni izvoz dosegel iznos 10 milijard dinarjev. Za to prognozo imamo osnovo v povečanju mnogih izvoznih predmetov. Medtem ko se je n. pr. produciralo v letu 1919. 4 milijone tobaka, smo dobili v letu 1923. 9 milijonov in nam preostaja tako 5 milijonov za izvoz. Minister financ gleda optimistično na pobojšanje naše valute, smatra, da se mora dinar postopno popravljati. Razlogi so v prvi vrsti psihološke narave. Drugi razlogi so uradni in državne dobave. Tretji razlogi so obziri napram trenutnim dogodkom v inozemstvu. Govori se mnogo in zahteva se po listih izenačenje neposrednih davkov. Interesantno je pa, da postavljajo to zahtevko baš oni, kateri so za avtonomistično ureditev naše države. S tem tolčejo ti ljudje svoje predloge uprav po glavi. Ti neposredni davki ne predstavljajo medtem nič več kakor samo deseti del splošnih državnih dohodkov. Naša država je bogata, imamo mnogobrojne rudnike, gozdove, naše vodne sile znašajo 8 milijonov konjskih sil, a od tega izkoriščamo vsega samo 150.000 konjskih sil. Z neznatnim trudom bomo mogli to bogastvo izkoristiti. In ako bo pri tem poslu vladala soglasnost med vlado, katera ima vlast, in gospodarskimi krogi, ki imajo izkušnje, bomo na pravi poti.

Poštno-čekovni promet v mesecu marcu t. l. Koncem meseca marca t. l. je bilo otvorjenih pri čekovnih uradih: v Beogradu 586, v Sarajevu 2491, v Ljubljani 3802 in v Zagrebu 3422 čekovnih računov. Stanje vlog začetkom meseca je znašalo: v Beogradu 11.949.158 Din, v Sarajevu 58.580.449 Din, v Ljubljani 82.699.512 Din in v Zagrebu 56.899.256 dinarjev, skupaj 210.128.377 Din. Tekom meseca marca se je stanje vlog pomnožilo na 222.302.650 Din. Vplačila so znašala 1.087.207.733 Din, izplačila pa 1.075.033.461 Din, celotni promet torej 2.162.241.195 Din. Od celotnega prometa odpade 28.95% na dobropise itd. (na brezgotovinski promet). V Ljubljani so znašala vplačila 288.082.328 Din, izplačila pa 315.953.855 Din.

Promet.

Poštna zveza Kozje-Koprivnica. Ministristvo pošte in brzojava je odredilo, da se avtomobilski poštini in potniški promet med Kozjem in Koprivnico v najkrajšem času upostavi.

Transportne omejitve. Pričenši s 16. majem 1924 veljajo do preklica sledeče transportne omejitve: A. Direkcija drž. železnice Ljubljana: Nima transportnih omejitev. (Glede ocarinjenja izvoznih pošiljk v Ljubljani gl. kol., v Ljubljani gor. kol., na Jesenicah in v Bistrici Boh. jezero glej pod III. »Splošno«, odstavek

B. in C.). B. Direkcija drž. žel. Zagreb: Za postajo Zagreb Sava loko in Zagreb gl. kol. veljajo kot stalna transportna omejitev določbe »Propisnika za upuščanje, točka C«. V Bakar se smejo nakazovati le one pošiljke, katerih ocarinjenje obavi stranka sama. Take pošiljke morajo biti železniško odpravljene v Bakar in tam raztovorjene. Robni promet s postajo Fiume, pristanište Thon de Revel še ni utorjen. Sprejemanje in odprema pošilk v svrhu prevoza po obalnem tiru med Sušakom in Reko ali obratno se izvrši le tedaj, ako predpiše stranka v tovrstnem listu prave upotebnja »via Bakar« in plača vozarino tudi za faktično prevoženo pot. Na progi Beli Manastir—Baranjsko Petrovo selo je promet še nadalje ukinjen. C. Direkcija drž. žel. Sarajevo: Iz območja direkcije Ljubljana ter iz inozemstva smejo prispeti v Bos. Brod za pretovarjanje dnevno samo 3 vozovni tovari v pokritih vozeh, dočim je sprejemanje in odpošiljanje robe v odkritih vozovnih tovarih za te postaje neomejeno. Pokriti vozovi se smejo naloviti s pošilkami samo do 10.5 ton teže. V Bos. Brodu je ponovna predaja tuzemskih vozovnih pošilk za postajo Brod loko in tranzit v Bosno, Hercegovino in Dalmacijo prepovedana. D. Direkcija drž. žel. Subotica: Na progi Vel. Kikinda—Nakovo je ukinjen celokupni promet. Na progi Džombolj—Pustinjš je ukinjen celokupni promet. Medpotne pošiljke se zadržijo in stavijo pošiljatelj na razpolago. Sprejemanje in odprema vsakovrstne robe za postajo Džombolj loko in tranzit v Rumunijo je ukinjeno. Ze prevzete ali medpotne pošiljke se zadržijo in stavijo na razpolago pošiljatelj. E. Direkcija drž. žel. Beograd: Sprejemanje in odprema vsakovrstne robe, upotene preko trajekta Boljevci—Zabrežje, je radi poplave do nadaljnjega ukinjeno. Pošiljke za relacijo južno Boljevcev se upotijo preko Mladenovca ob zaračunanju vozarine za istinito uporabljeno prevozno pot. Sprejemanje in odprema vsakovrstne robe, upotene preko trajekta Smederevo—Kovin, je radi poplave do nadaljnjega ukinjeno. Sprejemanje in odprema vsakovrstne robe za postajo Beograd Sava in Beograd Klanič je ukinjeno. Medpotne pošiljke se zadržijo in stavijo pošiljatelj na razpolago.

Iz naših organizacij.

ZVEZA TRGOVSKIH GREMIJEV IN ZADRUG ZA SLOVENIJO

vabi vse delegate na redni letni občni zbor, ki se bo vršil dne 26. maja t. l. ob 10. uri dopoldne v dvorani hotela Toplice na Bledu s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav in poročilo načelstva.
 2. Tajniško poročilo za leto 1923.
 3. Računski zaključek.
 4. Poročilo računskih pregledovalcev.
 5. Proračun za leto 1914.
 6. Samostojni predlogi delegatov in gremijev.
 7. Slučajnosti.
- Udeležba na občnem zboru je častna dolžnost vseh delegatov.

Načelstvo.

* * *

GREMIJ TRGOVCEV V LJUBLJANI naznanja svojim članom, da je začel z iztirjevanjem gremijalne doklade za leto 1924. Ker se pri pobiranju doklade dostavljajo tudi pozivi glede podpornega fonda, prosí gremij vse člane, da se pozivu čimprej odzovejo, na kar se jim bo doposlalo razvesne tablice z opozorilom za občasnost. — Predsednik: Stupica I. r.

Trgovski premog in drva

dobavlja

DRUŽBA »ILIRIJA«, LJUBLJANA.
Kralja Petra trg 8. — Telefon 220.
Plačilo tudi na obroke!

Razno.

Društvo hišnih posestnikov v Ljubljani. Včeraj, dne 18. maja t. l. se je vršil v hotelu »Union« ob številni udeležbi ljubljanskih hišnih posestnikov letošnji redni občni zbor. Zbor je otvoril društveni predsednik g. Frelj, ki je

uvodoma pozdravil iz Beograda, Zagreba, Karlovca in mnogih krajev Slovenije došle zastopnike hišnih posestnikov, zastopnika zveze trgovskih gremijev g. Zebala in zastopnika gremija trgovcev g. Šmuka. V nadaljnjih izvajanjih je podal g. predsednik pregledno poročilo o zelo uspešnem društvenem poslovanju v pretekli dobi, ki je v prvi vrsti zaslug agilenega in neutrudljivega g. predsednika. Posebno uspešno je bilo društveno poslovanje pri varovanju koristi posameznikov in je društveni predsednik vedno in povsod s sveti, informacijami in intervencijami bil društvenikom račevalje na razpolago. Društvo pa tudi ni pustilo iz vida splošnih interesov društvnikov. Posebno intenzivno se je brigalo za ukinitve stanovanjskega zakona in za davčno vprašanje. Sodelovalo je pri akciji zoper kuluk, iniciativno posegalo v akcijo za vpoustavitev davčnih nalogov in se udeleževalo vseh akcij, ki so zadevale interese hišnih posestnikov. Osobito zanimiva je bila ugotovitev g. predsednika, da odlikanja finančni minister vsako odgovornost za odpravo plačilnih nalogov in da je prepustil svoji delegaciji v Ljubljani, da uredi to vprašanje administrativnim putem. Društvo se je uspešno brigalo tudi za gospodarstvo mestne občine ljubljanske in doseglo oziroma pripomoglo do tega, da se je ukinila davščina na nezazidane parcele, da se je uredilo pobiranje gostiščine od najemuine v novih hišah itd. Lepo poročilo g. predsednika so navzoči burno odobraval. Jako lep referat o položaju hišnih posestnikov in o stanovanjskem zakonu in njegovem ozadju je podal g. Jekl. Finačni položaj društva je ugoden. Članarina se bo pobirala v dotedanji izmeri. Pri volitvah je bil dosedanji odbor na novo izvoljen, dopolnjen je bil le z dvema novima odbornikoma gg. dr. Požarjem in Kmetcem. — Po volitvah je odbornik g. dr. Požar v krasnem govoru orisal zasluge, katere si je pridobil za društvo v preteklosti g. dr. Gregorič in v sedanjosti g. Frelj ter predlagal, da se ju za viden znak hvalečnosti za zasluge izvoli za častna člana. Zborovalci so predlog g. dr. Požarja soglasno sprejeli. Končno je zastopnik društva hišnih posestnikov iz Beograda v lepo zasnovanem govoru plediral za izenačenje davčne stope pri odmerjanju hišnega davka in izbrno obravnaval omejitve zasebne svojine v povojni dobi. V nadaljnjem je podal jasno sliko stremljenju kongresa hišnih posestnikov, ki se je vršil koncem marca t. l. v Beogradu.

Gospodarski položaj severnih držav. Kakor znano, spada Danska več ali manj v gospodarsko sfero Nemčije, vsled česar jo razjeda, kot Nemčijo, močna ekonomska kriza, ki ima za posledico polom več uglednih bančnih zavodov. Polom marke, nesrečna špekulacija v frankih in v nemških vrednostnih papirjih, ki so v zadnjem času bliskovito nazadovali, so pretresli finančne temelje te sicer jako dobro organizirane države. K temu pridruži še dejstvo, da zaostaja radi silno zmanjšane kupne sile Nemčije eksport v veliki meri. Pri tej krizi so bili najhujše prizadeti ravno ruski izseljenci, kateri so imeli velike vsote v tej državi naložene. — V Švedski in Norveški se je gospodarsko življenje že ustalilo in se na povojno dobo popolnoma uredilo tako, da je celo švedska emisijska banka ravno te dni začela kot prva v Evropi uvajati popolni sistem zlate valute in svoje bankovce v poljubnem času v zlat denar izmenjavati, kar priča o popolni normalizaciji gospodarskega življenja. Te države pričakuje velik industrijski razvoj kakor hitro se bodo gospodarske prilike v Rusiji ojačile in se bo njena kupna moč zvišala.

Odprava potnih listov v Avstriji. Na sestanku avstrijskih industrijcev je minister Schürf sporočil, da je vlada sklenila, da se v najkrajšem času odpravijo potni listi za potnike, ki so namenjeni v Avstrijo. Mesto potnega lista bodo potniki kupili pri inozemskih trgovskih zbornicah, turističnih agencijah in drugih podobnih ustanovah kolke, ki bodo odgovarjali dosedanjim stroškom za potni list. Vsi listi odobravajo vladni sklep, češ, da tako izginejo sitne ovire za stopanja, ki jih je postavila vojna. Vlada bo odpravila potne liste, da se tako pospeši potovanje tujcev v Avstrijo.

Prvi italijanski izlet iz Postojne v Idrijo čez Jugoslavijo. Te dni se vrši prvi

italijanski izlet iz Postojne v Idrijo čez jugoslovansko ozemlje. Italijanski listi pozdravljajo ta dogodek in pričakujejo, da se bo med Idrijo in Postojno ustanovila v najkrajšem času stalna avtomobilna zveza. Za aktivacijo te zveze se osobito poteguje italijanski poslanik v Beogradu g. Bodrero. Pot Postojna—Planina—Hotederščica—Idrija znaša 42 km, od teh gre 15 km po jugoslovanskem ozemlju.

Avstrijsko-rumunski pregovori na Dunaju. Avstrijsko-rumunska pogajanja, ki so se prekinila za čas velikonočnih praznikov, se bodo te dni nadaljevala. V večini vprašanj sta se obe delegaciji sporazumeli, pa se zdi, da se bodo pogajanja kmalu zaključila z dobrim uspehom. Včeraj se je rumunska delegacija povrnila na Dunaj.

Rudarska produkcija v Sloveniji leta 1923. Iz podatkov rudarskega glavarstva o rudarski produkciji Slovenije v l. 1923. je razvidno, da je znašala skupna vrednost rudarske produkcije 442.4 milijona Din napram 310.9 milijona Din l. 1922. Celokupna vrednost produkcije topilnic pa je znašala l. 1923. 125.8 milijona Din napram 72.9 milijona Din v l. 1922. Vrednost montanske produkcije je torej dosegla 568.3 milijona Din napram 383.8 milijona Din v l. 1922. Ako se odšteje od te vsote vrednost predelanih sirovin, se dobi čista vrednost rudarske produkcije v Sloveniji 461.2 milijona Din napram 330.4 milijona Din v l. 1922. Pred vojno je znašala vrednost rudarske produkcije v Sloveniji 18.870.000 zlatih kron. Najvažnejše mesto v rudarski produkciji Slovenije zavzema premog. Lani je bilo v Sloveniji 52 premogovnikov (v l. 1922. 50). Od teh 52 jih je obratovalo 39 (v l. 1922. 34). V obratovalnih rudnikih se je nakopalo lani 205.106 ton lignita in 1.491.850 ton rujavlega premoga, skupno torej 1.696.956 ton (v l. 1922. 1 milijon 554.332 ton). Lanska produkcija premoga se je dvignila napram l. 1913. za 6.3 odst. Svinčene rude se je nakopalo v Mežici 57.812 ton (za 4.2 odst. manj nego v l. 1922.). Cinkarna v Gaberjah pri Celju je proizvedla lani 1800 ton surovega cinka in 147 ton cinkovega prahu; skupaj torej 1947 ton (napram l. 1922. za 788 ton več).

Stroški za preživljanje v Avstriji so se do konca meseca aprila t. l. napram stanju v mesecu februarju t. l. povišali za 2%. Izza meseca septembra 1922, to je izza časa stabilizacije avstrijske krone, so se stroški preživljanja podražili za 9 1/2 %.

Brezposelnost v Avstriji. V mesecu aprilu t. l. se je število brezposelnih oseb, ki so dobivale državno podporo, znižalo na 106.264. V mesecu marcu t. l. je znašalo njihovo število 126.734, v mesecu aprilu l. 1923 pa 152.830.

Indeksna številka za prodajo na drobno na Češkoslovaškem je znašala v mesecu aprilu t. l. za živila 907, za tekstilno blago in čevlje pa 1055. Prejšnji mesec je znašala ta številka za živila 908 in za tekstilno blago in čevlje 1050.

Brezposelnost na Češkoslovaškem. Število od države podpiranih brezposelnih oseb je znašalo na Češkoslovaškem v mesecu aprilu t. l. 48.600, v mesecu marcu pa 67.705. V mesecu aprilu l. 1923. je znašalo to število 144.353.

Stroški za preživljanje v Nemčiji. Po stanju dne 7. maja t. l. so znašali stroški za preživljanje v Nemčiji 1.15 bilijonkratni mnogokratnik predvojnih cen. Izza začetka meseca maja t. l. so se ti stroški zvišali za 0.9%.

Svetovni avtomobilni kongres. Glavne seje 21.—24. maja. — Za svetovni avtokongres, ki so ga sklicali Amerikanci v Detroit (izg. detroit), so izdali obširen program. V glavnem obsega gospodarsko stran gradbe avtomobilov ali motorjev, pospešitev tehniških novosti in s tem v zvezi se nahajajoča vprašanja. 21. maja bo otvoritveno zborovanje v Detroitu in takoj nato se pričnejo tehniška zborovanja. V prvi vrsti bodo razpravljali o možnostih, kako se dajo motorji v gospodarstvu uporabiti. Nato se bodo vršile priprave za informacijsko potovanje, ki ga bodo po končanem kongresu napravili zborovalci po številnih industrijskih in drugih podjetjih v Detroitu in okolici. Detroit je tisto mesto, kjer se izdelata največ avtomobilov, tam ima tudi Ford svoje največje tovarne. Zborovalci bodo imeli priliko, da vidijo osebno vso izdelavo in vse pridobitve

ameriškega modernega in praktičnega obrata ter si na ta način naberejo skušenj za uporabo doma. Na tehniški večerji seji se bodo vršila predavanja s skioptičnimi slikami, tičoča se predmetnih vprašanj; na primer: Zveza med kakovostjo bencina in obratnimi stroški, ustvaritev normalnega konstrukcijskega sistema v večji meri in torej pocenitev avtomobilov. — V Ameriki so avtomobili že itak relativno poceni, navadni Fordi so po 300 dolarjev. — Drugi dan bo dan čisto gospodarskih problemov: finančne zadeve, olajšave za prekupce, olajšave pri prodaji predmetov avtomobilne industrije itd. Popoldne bodo govorili o poživljenju kupčije, o temeljnih principih reklame itd. — Tretji dan zjutraj si bodo ogledali razstavo novodobnih obratnih predmetov; popoldne bodo šli pa v okolico in si bodo ogledali ceste najrazličnejših sistemov, govorili bodo o najmodernejših sredstvih, potrebnih za vzdrževanje raznih cestnih vrst. Zvečer se vršijo splošna predavanja o gradbi cest z državno-gospodarskega in finančnega vidika ter o šolanju cestnogradbenih tehnikov. Zaključni dan je 24. maj. Vršila se bo seja o zakonodaji glede cestnega obrata in avtomobilne vožnje, o sredstvih reklame za povzdigo avtomobilnega prometa po vsem svetu itd. Zborovanje bo zaključil banket. Vrh glavnega programa bodo trgovske zbornice in avtomobilne družbe v naslednjem tednu priredile še veliko drugih zanimivih prireditev. — Praktični Amerikanci naznanijo obenem tudi cene za vožnjo od raznih ameriških obrežnih mest do Detroita. Iz New Yorka do Detroita stane salonski in stalni voz 31.2 dolarjev, hotelska soba v Detroitu od 1.5 do 3 dolarje. Od New Yorka do Detroita je okoli 1000 kilometrov. Detroit leži ob jezeru S. Clair, pred jezerom Erie.

Posredovalnica za službe Slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani ima vedno na razpolago vse vrste trgovskega personala in posluje za poseladavec brezplačno. Vse gg. trgovce, kakor tudi ostale podjetnike prosimo, da pri njih izpraznjena mesta vedno prijavljajo na naslov: Posredovalnica Slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani (telefon št. 552).

Trgovski register.

Vpisale so se nastopne firme: 335. Sedež: Krško. Besedilo firme: »Ruski tisk«, družba z o. z. 336. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: Ravhera & Derganc. 337. Sedež: Maribor. Besedilo firme: Foto-Kompanija, družba z om. zavezo. 338. Sedež: Maribor. Besedilo firme: Skladišče Berdorf T. Osenjak. 339. Sedež: Maribor. Besedilo firme: Umetniško-tiskarski zavod »Ažbe«, družba z o. z. 340. Sedež: Rogaška Slatina. Besedilo firme: Otorepec & Žurman.

Izbrisala se je nastopna firma: 351. Sedež: Maribor. Besedilo firme: Zadruga banka.

Tržna poročila.

Tržne cene za govedino v Ljubljani. (15. maja.) V mesnicah po mestu 20 do 26 Din. Na trgu: 1 kg govejega mesa I. 23 do 25, II. 20 do 23, 1 kg jezika 25, 1 kg pljuč 8 do 10, 1 kg jeter 20 do 25. Teletina: 1 kg telečjega mesa I. 28 do 30, II. 25 do 28, 1 kg jeter 30 Din. — Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. 22.50, II. 30, 1 kg pljuč 14 do 15, 1 kg jeter 25 do 30, 1 kg slanine trebušne 27.50, 1 kg slanine mešane 30, 1 kg slanina na debelo 29, 1 kg masti ameriške 29 do 30, 1 kg masti domače 32.50 do 38, 1 kg šunke (gnjati) 45 do 50, 1 kg prekajenega mesa I. 45 do 50, II. 30 do 40. Drobica: 1 kg kostrunovega 18 do 20, 1 kg jagnjetine 25, 1 kg kozličevine 30. Klobase: 1 kg krakovskih 56, debrecinskih 56, hrenovk 42, safalad 42, tlačenke 32, 1 kg polprekajanih kranjskih 50, suhih kranjskih 80 do 90. Perutnina: 1 piščanec majhen 25 do 35, 1 kokoš 40 do 45, 1 petelin 40 do 60 Din.

Speerijsko blago na ljubljanskem trgu (15. maja). 1 kg kave Portoriko 84 do

88, Santos 48 do 52, Rio 40 do 44, prazene I. 85 do 100, prazene II. 76 do 80, prazene III. 52 do 56; 1 kg kristalnega belega sladkorja 19, v kockah 21, 1 kg kavne primesi 24, 1 kg riža I. 10 do 12, II. 9 do 10, 1 liter namiznega olja 26, jedilnega olja 23, vinskega kisa 4.50, 1 kg riževega zdroba 26, pšeničnega škroba 6, testenin I. 17, II. 11 Din.

Cene za žito na trgu v Ljubljani (15. maja). 1 q pšenice 375 do 380, 1 q rži 300 do 325, 1 q ječmena 375 do 400, 1 q ovs 310 do 325, 1 q prosa 275 do 325, 1 q nove sušene koruze 300 do 310, 1 q fižola ribničana 600 do 700, 1 q prepeščarja 600 do 700, 1 q graha 500, 1 q leče 1000 Din.

Prve črešnje. Dne 15. maja so bile na mariborskem trgu prve črešnje na prodaj. Črešnje so precej vodene in nimajo še pravega okusa. Glede na to kakovost, je cena od 25 dinarjev za kilogram precej visoka.

Svinjska mast in špeh. Vsled majhne povpraševanja iz dežel tržaškega zaledja so cene na tržaškem trgu popustile in so bile sledeče: mast v tirsih (tierce) po 29 dolarjev, v firkinih (Finkins) po 29.25, v zabojih po 29.40 dolarjev. Še slabša je bila kupčija s soljenim špehom in pričakuje se, da bodo cene še bolj popustile. Cene tega blaga v zabojih, cif Trst so bile: v kosih po 6 do 10 funtov 24.50, po 12 do 14 funtov 24.60, po 14 do 16 funtov 27.20, po 16 do 18 funtov 28.12, po 18 do 20 funtov 30.60 in po 20 do 25 funtov 31 dolarjev.

Zgoščeno (kondenzirano) mleko. Cene sladkega zgoščenega mleka cif Trst v zabojih z 48 škatlami po 1 funt so bile 6 dolarjev za zaboj, nesladkorjeno mleko pa po 4.50 dolarjev zaboj.

Cene za živino v Budimpešti. 15. maja. (V dinarjih po srednjem tečaju madžarske krone v Zagrebu dne 16. maja). Voli 15—17.5, slabši 9—14.5, biki 10—16.5, krave bolje 13—14.5, izjemoma 15—16, slabše 9—12.5, mršava živina 6—8.5, mlada živina 9—13.5.

Književnost.

»Trgovski Tovariš«. Izšla je 5. številka »Trgovskega Tovariša« s sledečo vsebino: Naš častni predsednik g. Alojzij Lilleg; Fr. Zelenik: Poročila v žitni trgovini; dipl. merc. Stanislav Klinc: Gospodarska izobrazba in njen pomen. Albin Ravnikar: Nekoliko o lesni produkciji; X. Y.: Kako ravnati z nameščenici. Zabavni kotiček. Razgovori. To in ono. Tržni pregledi. Društvene vesti.

Dobava, prodaja.

Oddaja gradbenih del. V pisarni inženjerskega oddeljenja komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu se bo vršila dne 26. maja t. l. druga ofertalna licitacija glede oddaje gradbenih del pri ureditvi magacina za oves.

Prodaja saj. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici bo prodalo 6. junija t. l. okoli 800 vagonov saj od lokomotiv.

Dobava mesa. Dne 26. maja t. l. se bodo vršile pri komandi vojnega okruha v Karlovcu ter pri komandah mesta v Dolnji Lendavi in na Sušaku, dne 27. maja t. l. pri intendanturi Savske divizijske oblasti v Zagrebu in pri komandi mesta v Čakovcu, dne 28. maja t. l. pri komandi mesta v Murski Soboti in dne 30. maja t. l. pri komandi vojnega okruha v Varaždinu ofertalne licitacije glede dobave mesa za posamezne garnizije.

Prodaja raznih odpadkov. Pri upravi 4. zavoda za izradu vojne odeče v Zagrebu se bo vršila dne 30. maja t. l. prodaja raznih odpadkov od blaga, usnja, kovine itd.

Dobava kovinskega materiala. Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 24. maja t. l. oferte glede dobave železa, vzmetnega jekla, železne pločevine, podložnih ploščic, vijakov itd. za potrebe državnega rudnika v Velenju.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava mašilk. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje dobavo 1500 kilogramov grafit-asbestne mašilke 20 x 20 mm, 1500 kg grafit-asbestne mašilke 25 x 25 mm. Ponudbe je predložiti najkasneje do 30. maja.

Dobava vezne pločevine. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje dobavo 12.000 kg vezne pločevine (Buschenblech). Ponudbe je predložiti do 28. maja 1924.

Pogoji se nahajajo v vpogled pri ekonomskem oddeljenju Direkcije državnih železnic v Ljubljani, Gosposvetska cesta (nasproti velesejma) vsak delovni dan od 10. do 12. ure.

Velik uspeh v trgovini
bodele imeli s prodajo
„META“ sladne kave

Vabilo

II. redni občni zbor

trgovsko-industrijske delniške družbe
»Merkur« v Ljubljani

ki se vrši

v ponedeljek, dne 26. maja 1924 ob 15. uri v poslovnih prostorih tiskarne »Merkur« v Ljubljani, Simon Gregorčičeva ulica št. 13.

Dnevni red:

1. Poročilo upravnega sveta in predložitve računskega zaključka za leto 1923.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev bilance za leto 1923 in sklepanje o uporabi čistega dobička ter podelitvi absolutorija.
4. Nadomestna volitev treh članov upravnega sveta.
5. Volitev treh članov nadzorstva.
6. Sklepanje o povišku delniške glavnice.
7. Slučajnosti.

Glasovalno pravico na obnem zboru imajo v smislu § 28. družbinih pravil oni delničarji, ki založe najkasneje 8 dni pred obnim zborom, t. j. do vstetega 18. maja 1924 svoje delnice pri blagajni družbe v Ljubljani, Simon Gregorčičeva ulica, kjer dobe legitimacije, ki se glase na njihovo ime, v katerih je navedeno število založenih delnic in nanje odpadajočih glasov. Vsakih 5 delnic daje pravico za en glas.

Ce bi občni zbor ne bil sklepčen, se ima vršiti najkasneje tekom enega meseca nov občni zbor, ki je sklepčen brez oziroma števila navzočih delničarjev in visokost zastopane glavnice.

V Ljubljani, dne 3. maja 1924.

UPRAVNI SVET.

Naznanilo preselitve.

P. n. občinstvu si usojam s tem naznaniti, da sem svojo

špecialno delavnico za pisalne in druge pisarniške stroje

iz Vrazove ulice 4 preselil v poslopje kavarne Žigart
Vetrinjska ulica št. 30 v Mariboru.

Istočasno naznanim p. n. občinstvu, da nisem več trdkki Ant. Rud. LEGAT, Slovenska ulica 7, kot strokovnjak in špecialist na razpolago ter tedaj ne jamčim več za stroje, kateri se omenjeni trdkki izroče.

Vljudno prosim p. n. občinstvo, da se nadalje zaupno naravnost na mene obrača ter beležim z odličnim spoštovanjem

IVAN LEGAT

Prva špecialna popravilnica za pisarniške stroje, Maribor, Vetrinjska ulica 30 (kavarna Žigart), telefon int. štev. 434.

Pozor izvozniki! Hlevi in skladišča

v bližini mesta Graza ter v najbližji bližini kolodvorov (15 do 20 minut) se ugodno prodajo. V hlevih je prostora za 20 konj, 41 krav in 90 svinj, nadalje velike shrambe, velika betonirana skladišča ter dva večja in trije manjši poslopji za služinčad, vse v najboljšem stanju, električna razsvetljava in telefon. Nemško pisane ponudbe, oziroma vprašanja je nasloviti na: Realitätenverkehrs-kanzlei des Bauernbundes, Graz, Girardigasse 2. Vprašanju je priložiti 4 Din za odgovor.

Ivan Jelačin

Ljubljana

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe
Zaloga sveže
pražene kave
mletih dišav in
rudninske vode

Točna in solidna posrežba!

Zahtevajte cenik!

Kmečko posestvo!

Eno uro od Graza, 18 ha arondirane zemlje, od tega polovica gozda, se z živim in mrtvim inventarjem prodaja. (Prvovrstna plemenska živina in svinjereja). Vsa poslopja so v dobrem stanju: nasloviti je na: Realitätenverkehrs-kanzlei des Bauernbundes, Graz, Girardigasse 2. Vprašanju, ki naj bo pisano po možnosti v nemškem jeziku, je priložiti 4 Din za odgovor.

Na debelo!

Na debelo!

Na novo preurejena

trgovina usnja
L. Gerkman

Ljubljana, Sv. Petra cesta 71

(nasproti tovarne Indus Pollak)

opozarja p. n. odjemalce in interese, da je trgovina vsled značnega povečanja v stanju dobaviti vsako količino in vrsto bokscalfa, govejega boksa in barvenega boksa kakor tudi vse vrste vaches podplatov in dr. Kakovost blaga je priznana prvovrstna.

Cene nizke! Zahtevajte cenik!

Najboljša kolesa

„PUCH“
po ugodnih cenah
priporoča

IGN. VOK
Ljubljana
Novo mesto

NA VELIKO!

Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rinčice, podloge (belgier), potrebščine za krojače in šivilje, gumbe, sukanec, vezeno, svilo, tehtnice decimalne in balančne najceneje pri
JOSIP PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

JUGOJEKSIM

Trgovska družba. Vekoslav Pekc & dr.

Eksport **LJUBLJANA** Import
Vegova ulica 8

Glavno zastopstvo za Slovenijo in zaloga
mlina „UNION“ Osijek

TRGOVINA

s špecerijskim, kolonijalnim, materialnim blagom, deželnimi, poljskimi pridelki, lesom in lesnimi izdelki na debelo in drobno

TISKARNA

„MERKUR“

TRG.-IND. D. D.

TELEFON 552

LJUBLJANA

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13

Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, letake, pravila, vizitke, trgovske in uradne tiskovine itd.

LASTNA KNJIGOVESNICA

Naročajte „Trgovski list“! Oglašajte v „Trgovskem listu“!